

Kära mötesdeltagare!

Vi har samlats här idag för att inviga fredsskulpturen "Nuclear Disarmament", just idag, den 6:e augusti.

Det är en förskräcklig årsdag - denna dag 1945, då det mänskliga vansinnet skrev historia, en dag då djävulens terror, död och förintelse kunde triumfera på vår jord.

Vi har samlats här för att också hedra de drygt hundratusen människor vilka förångades av hettan, förintades av tryckvågen eller förvandlades till förkolnade lik direkt när bomben fälldes över den japanska staden Hiroshima

men också de drygt lika många offer, som miste livet under tiden därefter som en följd av den radioaktiva strålning som spreds.

Ni skall veta att än idag behandlar sjukhus i Hiroshima strålskadade och finner nya sjukdomar hos överlevare och deras barn.

Vi vet att den amerikanska imperialismens krigsledning visste att bomben över Hiroshima skulle ta med sig hundratusentals civila i döden. Och att resultatet i Hiroshima inte avskräckte dem från att några dagar senare - den 9 augusti - släppa ytterligare en bomb över staden Nagasakis befolkning.

Och vi vet att USA-imperialismens hemska brott mot mänskligheten då de fällde den första atombomben inte var militärt motiverad.

Låt oss sänka våra huvuden en tyst minut för att hedra alla dessa arma stackars människor som fick sätta livet till för USA:s cyniska maktdemonstration.

Det som hände i Japan för 73 år sedan är historia, men dessvärre hänger hotet om kärnvapenkrig idag som ett ok över oss,

och detta med bomber mångfalt starkare än de som fälldes över Hiroshima och Nagasaki.

Kärnvapenmakterna rustar nu upp med s.k. "effektivare" atombomber. Idag finns det nära 15000 nukleära stridsspetsar. Av dessa står 1 800 redo att avfyras. Sprängstyrkan motsvarar 50 000 Hiroshimabomber.

Vetenskapsmännen, samtliga Nobelpristagare, bakom den s.k. Domedagsklockan, vilken uppdateras efter hur nära planeten är ett kärnvapenkrig, har slagit larm:

Bara vid ett tidigare tillfälle har klockan varit närmare midnatt: Det var 1953, då både USA och dåvarande Sovjetunionen testade och mönstrade sin styrkor med den nyutvecklade vätebomben.

Det mänskliga vansinnets historia visar oss hur ekonomiska intressen och Mammons maktpolitik

döljer sig bakom fagra tal om nödvändiga krig i frihetens och mänsklighetens namn.

Se bara hur det svenska militärindustriella komplexet, med familjen Wallenberg i spetsen, förvridit huvudet på den svenska politiska makteliten så de knutit Sverige närmre NATO och lurat med oss i USA-imperialismens krig i Afghanistan, Libyen och Irak.

Min skulptur "Nuclear Disarmament" betecknade häromdagen min ena son som fredsälskande guerillakonst – ett begrepp jag inte hört förut, men som är träffande. Att den blivit till och placerats här och nu beror på att när vi går till val i september finns atombomben med i valbåset.

På dagordningen i nästa mandatperiods står nämligen frågor som handlar om ställningstagande för en kärnvapenfri värld, om Sveriges roll i kampen mot den nya nukleära kapprustningen och om medlemskap i Nato, frågor som är organiskt sammanflätade.

Vinner de borgerliga valet om en månad innebär detta ett säkerhetspolitiskt systemskifte i Sverige. Deras syn på nedrustning och Nato skapar en helt ny ordning. Den svenska alliansfrihetens saga tar slut. Anmärkningsvärt är att detta synes kunna få ske emot en stark folklig opinion.

Olof Palmes internationella center gav i höstas Sifo i uppdrag att ta reda på vad svenska folket anser om det globala förbud mot kärnvapen som det beslutats om i FN, och om Sverige skall ratificera

avtalet om ett förbud mot kärnvapen. Sällan har väl svenska folket varit så enigt.

86 procent av svenska folket är för ett förbud av kärnvapen och en lika stor andel anser att Sverige ska underteckna avtalet om ett kärnvapenförbud.

De rödgröna väljarna är något mer positivt inställda till ett förbud, men även bland dem som röstar borgerligt eller på Sverigedemokraterna finns ett överväldigande stöd för ett svenskt undertecknande.

Siffrorna manar till eftertanke:

Bland Centerpartiets väljare vill 87 procent att Sverige undertecknar avtalet om kärnvapenförbud.

Bland liberala väljare är siffran 82 procent.

Till och med bland moderater och sverigedemokrater är det nära åtta av tio som vill att Sverige skriver på för ett kärnvapenförbud.

Ser vi till de politiska partiernas maktelit går skiljelinjen rakt genom det socialdemokratiska partiet och även miljöpartiet. Allt till höger därom vill göra slut på 200 år av svensk fred.

Inte utan att man önskar att vi hade en folkets deltagande demokrati istället för den s.k. representativa demokrati vi har i Sverige, där de politiska partiernas makteliter låter partipiskan

vina i det svenska militärindustriella komplexets namn.

Betänkt detta i valrörelsen, gott folk. Inte bara när ni går in i valbåset den 9:e september. Jag uppmanar er att försöka ställa de olika partiernas kandidater mot väggen i dessa frågor. Kräv besked av alla kandidater på både nationell, regional och kommunal nivå.

Och då skall ni inte skona V:s kandidater, det partiet har nämligen slirat med sin antimilitarism och stött svensk krigsdeltagande i både Afghanistan och Libyen.

Älvsborgsbron, här bakom oss, invigdes den 8 november 1966 av dåvarande kommunikationsministern Olof Palme.

28 februari 1986 blev han mördad. Varför? Därom kan vi dessvärre bara spekulera. Sannolikt är dock att mordet var politiskt betingat.

Helt klart är i vart fall att han vid den tiden kämpade starkt för kravet på en kärnvapenfri zon i Norden. Han ville se en "oinskränkt kärnvapenfrihet" i och kring Östersjön, som en process och ett sätt att påverka militariseringen i vår del av världen.

Vad är då naturligare än att jag här idag tillägnar skulpturen framför oss till minnet av detta hans arbete.

Göteborg med dess hamninlopp är Sveriges port mot väster. Svenska folket vill här inte ha in några kärnvapen. Skulpturen står därför här vid hamninloppet strax utanför Älvsborgsbron som en stoppskylt.

1989, uttalade Göteborgs kommunfullmäktige att de vill att inte bara Göteborg utan hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon. Man skulle önska att denna tidsanda levde kvar bland dagens politiker i staden.

Att folket i staden vill ha det så, vet vi. Jag har därför beslutat mig för att skänka skulpturen till alla Göteborgs fredsälskande människor.

Skulpturen är er, gott folk.

Och ni skall veta att jag har fått löfte av fredsorganisationerna i staden att de tar på sig uppgiften att förvalta skulpturen och ombesörja för dess välfärd.

Låt mig avsluta med att säga några ord om själva skulpturen.

Alla känner inte till att antikärnvapenmärket, ofta använt världen över som en allmän fredssymbol, har sitt ursprung i 1950-talets kamp mot kärnvapen.

Symbolen är bildad av bokstäverna N och D i semafor-alfabetets flaggsignalsystem. De står för Nuclear Disarmament, kärnvapennedrustning.

Vid påsk 1958 genomförde kärnvapenmotståndarna Direct Action Committee against Nuclear War, DAC, i England en demonstration mot en kärnvapenfabrik. DAC-medlemmen och textildesignern Gerald Holtom ombads att skapa enhetliga banderoller. Han formgav då även antikärnvapenmärket som ett sorts varumärke för demonstrationen.

Förutom bokstäverna N och D ur semaforalfabetet lade han till att cirkeln stod för det ofödda barnet och det brutna korset människans död, vilket tillsammans symboliserade mänsklighetens utplåning.

Tittar ni närmre på stålet i skulpturen upptäcker ni att det ser organiskt ut, likt ett vackert stycke åldrat trä.

Av detta kan man dra slutsatsen att det är lancashirestål, som kan vara uppåt 200 år gammalt, den tidsrymd som Sverige varit förskonat från krig.

Den skiktade "ådringen" vittnar om att stålet är sammanvällt. Lancashireprocessen är en äldre härdfärskningsmetod för framställning av smidbart järn.

Järnet hölls i halvsmält form på härdens botten, togs ut och smiddes under fallhammare - s.k. hejare - till ämnen. Dessa bearbetades sedan vidare genom valsning och smidning till färdiga produkter.

Stålämnen som sammanfogades till större stycken hettades alltså inte upp till smältpunkten. Energi tillfördes inte bara genom uppvärmning utan också genom tryck och friktion.

De bindningar som då uppstår mellan atomerna åstadkoms genom lokal plastisk deformation och den höga temperaturen underlättar att diffusion mellan ytlagren kan ske. Vällning är till skillnad från svetsning alltså inte fråga om någon sammansmältning.

Jag har skurit sönder ett gammalt stockankare som fiskare fått i sin trål utanför Göteborgs norra skärgård. Dessa stycken har jag med modern svetsteknik sammanfogat till en ny figur uppe på Konstnärernas Kollektiv Verkstad här borta vid Klippan. Min svets är ännu metalliskt blank. Med tiden kommer dock också svetsen att börja rosta.

Mitt namn är Bertil Gustafsson och som ni förstått är det jag som denna heta sommar skapat vad vi ikväll är här för att inviga.

Med också detta sagt vill jag tacka för att ni kom hit och ville delta i denna ceremoni. Jag tänker avsluta mötet nu, då jag vet att det finns folk som ikväll vill hinna in till ett annat fredsarrangemang i Vasaparken.

Men jag stannar kvar här och är det någon som har frågor är jag efter mötets avslutande beredd att svara på dessa.

Tack kära fredsvänner! Jag bugar mig.